

чи беш йилликнинг шахсий планларини бажардилар.

Корхоналарда ишлаб чиқариш самарадорлигини янада юксалтириш учун кураш қўяйди, хўжалик юритиш механизмини такомиллаштиришга мавжуд моддий-техника ресурсларидан омиқорлик билан фойдаланишга катта аҳамият бериляпти.

Район партия-хўжалик активи йиғилишларида мана шулар ҳақида сўз юритилиб, ўтган йилдаги ишларга яқин ясалди ва ҳар бир корхона, участка, шех ва бригаданинг 1982 йилдаги режалари муҳокама қилинди.

урувчи Со-
проходор-
ларнинг
учинчи йи-
ли бўйicha
япти.

КПСС
Комитети
(31 йил)
торларидан
йил кў-
чанчиллар
циппал сў-
рунче сай-
комитети
ретари С.
партия-
ий йил-
оқиди. Ҳу-
дий харак-
тди. Унда
ишдага
коллек-
ишлаб чи-
дорларлиги
иш охириш
и ва маж-
муваф-
ада этиш
вазифалари

КПСС
Комитети
Пензени
камайта-
а ўзгарти-
ити-зо-
бузиш,
ишлаб чи-
ақчилларига
елмайдиган
баҳолиди.
масдан, тў-
комбинати
иштилъаш»
ли раҳ-
абий ойда
орқали
8,5 мил-
ақчиллар
иш чегирди
оқилдан

қўйилмади. Жумладан
«Таштегилъаш» ма-
ишасидан 1 уз мак-
буриларига нашла-
деб ёзишди: Плана-
қўйишча 300 минг
сўмлик махсусот иш-
лаб чиқарилади. Асли-
да эса 243 минг сўмлик
махсусот реализация
қилинди. 1-йофазал
фабрикаси коллектив-
ча ваъдага вафо қил-
мади.

Ўтган йили районда
иш вақтинчи йўқоли-
ш 25,8 минг киши-
қунини ташкил этди.
иш қимматлиги 100
натиди, «Таштегилъ-
аш» заводида,
«Промстроямшпект к-
ти бирлашмасининг темир-
бетон буомлари заво-
дида иш вақти ку-
бехудига сарфланади.
Бу меҳнат маромига
салбий таъсир кўра-
тади. Масалан, «Таш-
тегилъаш»да оянинг
биринчи ўн кунлигиди
ойлик топишқирчи
20 проценти микдор-
да, учинчи ўн кунли-
да эса 50 проценти
микдорда махсусот
ишлаб чиқарилади.

Капитал қурилишида
ҳам белгиланган план-
ларнинг бажарилишига
яқин эътибор берил-
мапти. 22-қурилиш
ташқиқоти 16,7 мил-
лион сўмлик ҳажмида-
ги маблағдан фойдал-
ланмадилар. Булар
орасида магистрал
газопроводлар қурили-
ши дирекцияси, «Эз-
бектранс» бирлаш-
маси, «Экзистенция»
КПШК қурилиш ми-
нистраларини қўйил-
ди.

шарларнинг ётган қорхоналар дигарсияси. Силикат» илмий-ишлаб чиқариш биртаъсис каби қорхоналар бор.

Ҳар йили тайван ҳужаймаларида бир неча минг тонна қор ва рангли металл, ун минглаб тонна пахта, кўмир, нефть, миллионлаб кубометр табиғ газ, миллионлаб килватт-соат электр қуввати ва бошқа материаллар ишлатлади. Улардан тасма, ленталар, синилорлик билан фойдаланиш шу кунгунга талабдир.

Бироқ «Силикат» илмий ишлаб чиқариш биртаъсисда, «Промстройкомплект» биртаъсисда, «Химичтекс» фабрикасида қорхонида бўлиқ қорхонида яхши йўлга қўйилмаганили оқибагидан қор ашв а ёниди-энергетина реурсларини исроф қилишати.

Актив йиғилишида қабул қилинган социалистик мажбуриятларда меҳнат коллективларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига янги марралар белгиланади. Ишда қорхоналар ҳажми 40 процентдан 195 та қорхона кўпайди.

иш бир-
борази
Узгэро-
корхонаси,
хумляри
химияси
ишчилар
шарт уу-
қори.
қиб-
да та-
яда со-
ажуяри-
қилиди.
ажуяри-
ирилиши
ҳам пар-
ти йўла

Шарк тоғузи

Январь сонида

Журналининг 1982 йилдаги биринчи сон ўроқ Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» асари билан очилди. Журналистлар бу сондаги проза бўлимида Я. Шамшаровнинг «Видон ари» кассиси, Ж. Жаббаровнинг «Тўйдан олдин томоша» комедияси, А. Мамарасулнинг «Йўловчи» хикояси билан танишишлари мумкин. Шеърлар муҳлислари эса Э. Воҳидов, В. Саъдулла, И. Отамуродов, Т. Али, М. Солиҳларнинг янги шеър ва ғазалларини ўқийдилар.

Назир Сафаров журналда эълон қилинган публицистик очеркда рик-рүзимиз ноини эъозлаш, тўйлардаги янги аҳвадлар ҳақида ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашган. «Такризлар», «Гулқай» рубрикалари остида ҳам рағбат-баранг материаллари ўқийсиз.

Эркин ВОХИДОВ

СИРДАРЁ ЎЛАНИ

Осмон ўпар Тўншоннинг қорисан,
Кўнра Жайхон йўлдошисан, ёрисан,
Она водий ҳаётисан, борисан,
Қўвончсан, аламисан, зорисан,
Оқиб турган, қўриб қолма, онажон.
Туман аср кечмишидан дараксан,
Юртим учун ҳам томир, ҳам юраксан,
Нега буюк беаждорсан, ҳалаксан?
Сен бизларга ҳали кўп йил кераксан,
Оқиб турган, қўриб қолма, онажон.
Сен борсанки, кенг воҳада ҳаёт бор,
Демак, юртнинг лабиди бол, набот бор.
Сенда элим саботидек сабот бор,
Собит бўлган, она сойдан нажот бор,
Оқиб турган, қўриб қолма, онажон.
Сен пахтасан, олма, анор ва нурсан,
Ўзбек учун сурурсан ҳам гурурсан,
Ўзини ерга тоғичи-тоғичи берурсан,
Дарё эмас, халқ тисмонли эурсан,
Оқиб турган, қўриб қолма, онажон.
Мен болангман, индо бўлай сен учун,
Бир жингдадек даво бўлай сен учун,
Керак бўлса фидо бўлай сен учун,
Майлига, мен адо бўлай сен учун,
Оқиб турган, қўриб қолма онажон.

Ш О И Р Л И К

УСТОЗ МИРТЕМИРН ЁСЛАВ
Шоврил — бу ширин жондан кечмакдан,
Лиммо-лим фидолик майин чумакдан,
Шоврил — жингари минг пора этмак,
Бағир қони билан сатрлар битмак,
Ўзини тоғичи-тоғичи, зарра ва зарра
Элга қурбон қилиб, энг сўнгги қарра
Армон билан дерак: «Эй она юртим,
Кечир, хизматингни қилмайман ўтдим»,
Шундоқ яшар асли соҳибини,
Шундоқ яшар ўтди Миртемир устод.

ТУЙ ОҚШОМИ

Икки ошқ ўхшар юлдузлар аро
Учиб юрган ёлдош сайёраларга,
Севги фасонада улар бор танҳо,
Не дарво ердати овораларга.
Улар биздан олди қилмоқда парвоз,
Сомон юлдузлари баҳмал, полиздо,
Сиз эса, янгалар, таванда шавоз,
Чучура уяси тоғораларга.
Уларнинг қалбиди илоҳий туйғу,
Қудратли олийга турар рубру,
Сиз эса, нотиклар, не адолат бу,
Ҳадеб панд ўқийсиз бечораларга.
Севги — япроқларнинг шитирлашидир,
Севги — юлдузларнинг шитирлашидир,
Севгида самовий сукут яхшидир,
Сиз қарнай улайсиз ноғораларга.
Ошқлар гўзеси бу оқшом висол,
Таппалик давоси лабдаги энгол,
Ичсинлар оташин шароби нибол,
Қўйинг, олов ёқмак моҳораларга.
Интизор жонларга беринг ал амон,
Муҳаббат аршида урсинлар жавлон,
Эй сен гўзал сиплиги, ошқ укажон,
Оқ йўл саодатли ситораларга.

Восит САЪДУЛЛА

Г Ў З А Л

Жилва айлаб чехра кўрғиз, кўзларим ёндир гўзал,
Мен билан чақчақлашиб, бир меҳринга қондир гўзал.
Қайга борсам яйрамас сенсиз, нетай, кўнглим менинг,
Қайфиятсиз, туйғусиз ҳар ерда вайрондир, гўзал.
Рухим оромин ушал, жононаси мен нотопан,
Жон эмас жоним тўлиқ, тан ичра ниякдир, гўзал.
Севдимиз тиничин йўқотдим, энди кўнглим ҳар нафас,
Қон юришмасдан равои кўксимда ларзондир, гўзал.
Кўрсам очғайман кўнглим дерман, вале келганда ёр,
Лол бўлиб тил, кўзларим ҳайратда ҳайрондир гўзал.
Қанча дарду изтироб чекдим, қушойишлар қани,
Менга дийдоринг қўриш, ёр, ўтди армондир гўзал.
Мендасам, Восит, бу қийнок, сенда ҳам бор севтигим,
Икки дилим айла шод, бу сента осондир гўзал.

СЕВГИ КУРТАК ЁЗМАСА...

Севгибас ўқингчи ҳис гар юрмайсиз шайдо бўлиб,
Севганинг ҳам сендан ортқ севмаси лайло бўлиб.
Сир тўтиб қўйида қўймоқдирин ҳам ўз хадди бор,
Қўнглинг оқ ёринга сен юргунча вояволи бўлиб.
Қўнгли бор деб ич-ичиндан, ўқимай, яйраб қувои,
Ўтса кўрғанда сени қўйида беваро бўлиб.
Севги куртак ёзмаса, тарк айламас шўхлигини қиз,
Қирмағай ҳам давраларга гулдайин зебо бўлиб.
Солма доғ, жон кечмасанг, жонона қўнглин қуйдириб,
Сен-ла у озуларини қўрмоқ тилар жоно бўлиб.
Қиз келинлик даврини, Восит, қутар орау билан,
Қўрсан у зақил ҳаётим бағри бир дунё бўлиб.

Икром ОТАМУРОВОВ

ҚАЛБИМНИНГ ПОЁНСИЗ КЕНГЛИКЛАРИ

Қалбимнинг поёнсиз кенгликлари
ранго-ранг,
Кўз илғамас уфқларининг
қанча-қанчаси
снийасига, бош қўяр унинг.
Бунда очилган
кўзгуллар,
лолакизғалдоқлар,
чучумалар
волидаси эркалаган гўдаклар
амсол,

оқиста-оқиста тебранар шаббода
уйинида...
Кенгликларга тўш уриб
виқир-виқир сўйраб тўғрайлар;
қўшқилар — шудринг тоғчилари
сингари мавжланар
кўзгуллар,
лолакизғалдоқлар,
чучумалар янгоғда...
Қалбимнинг поёнсиз кенгликлари
ранго-ранг...

Зангори-зангори даштлар қўйинда
ҳайлаери ширин-ширин,
орзулари тинч-тинч
бир бола
қўм-қўм майсалар бағрида,
қўлларин боши остига қўйиб,
термилди осмонга.
Осмон мовий рангда,
мовий ранг — боланинг жони.
Термилди бутун вужуди қўзга
айланиб,

ИЛМ-ФАН —
БЕШ ИИЛЛИККА

ЕР ОСТИ ТАБИИЙ КУЧИНИНГ БАРОМЕТРИ

Донецлик тадқиқотчилар ишлаб
чиққан янги метод ер остида кўмир-
нинг кўзга кўринмайдиган ўз-ўзидан
ёниш жараёнини контрол қи-
лишга имкон беради. Бутунтифок
қончиларида кутқарув ишлари ил-
лий-тадқиқот институти олимлари
нинг руда атмосферида хусусиятлари

тўрсидаги маълумотлари шу ме-
тодга асос қилиб олинди.
Кўмир энди махсулоти бўлиши ис-
гази узоқ вақтларгача шахтада ўт-
кичи хавфининг аниқланган аломати
деб ҳисобланарди. Аммо бу газ
температура кўтарилиши ҳам ёқил-
гининг химиявий оксидланши чоғида

ҳосил бўлаверади. Қатлам юзи катта
очилган замонавий шахталарга ҳос
бу ҳолат мутахассисларни янгилиши
қўйди: улар кўмирнинг оқидати
оксидланши кўнчилига оташ
офатининг аломатлари деб биларди-
лар.
Донецлик олимлар янада анкирок

ҚАРДОШЛИК ТУЙГУСИНИ АРДОҚЛАБ...

ТАКРИЗ

«Шарқ юлдузи» га, асар гоёсини
журналининг ўтган
йили (7, 8, 9) сонла-
рида забардаст ва-
ҳозиржавоб адиб Ибро-
ҳим Раҳимнинг «Оқи-
ёти» номли романи
эълон қилинди. Роман-
да автор мамлаката-
мининг Нокоратурпроқ
зоонасини ўзлаштириш
эмоционал ҳақида
ҳикоя қилиши ўз
олдига мақсад қилиб
қўйган. Шу орқали
халқимизнинг моддий
фаровонлигини янада
кўтариш, коммунист-
ик мўл-кўчилишни бунёд
этиш гоёсини илгари
суради. Асар компози-
цион жиҳатдан анча
мураккаб бўлиб, унинг
сюжет йўналиши, кон-
фликт характери ҳақи-
да шу тарзда намоён бў-
лиши асар сюжет-
тининг биринчи йўна-
лишида коммунист
Кудратов бошлиқ бу-
ёқларнинг қўшқили-
лар ҳам турди. Бунинг
эри яратувчилик қура-
ли умумлаштирилса,
инкинчи йўналишида
Пудлов бошлиқ
коллективнинг Новго-
роддаги жонбозликлари
ҳикоя қилинади. Роман
конфликт ҳам шу
тарзда сертасмоқ ва
мураккаб турғу кир-
бошлайди. Хусусан,
қарамоқлар олдиди
табиий шароит қийин-
чиликлари, заҳ ва
ботқоқ ерларни тоза-
лашдан ташқари уруш
қўнглиларини тугатиш-
дан иборат мушкуллик-
лар ҳам турди. Бунинг
устига иккимий шахс-
лар ўртасидаги ўзаро
тўқнашув ҳамда оила-
вий, шахсий ҳаётини
қийинчиликлар ҳам
асар конфликтининг
серкира ва мураккаб
бўлишини таъминлай-
ди. Шу тарзда асар-
нинг гоёси ҳам очила
боради.

Романи ўқир экан-
миз, даставвал асар
боз қарамоқлардан
бири ҳисобланган ком-
мунист Кудратов об-
разида дуч келамиз.
Саҳифалар оша бор-
ган сари унинг ҳам
иккимий шахс, ҳам
чин инсон эканлиги
тобора чуқурроқ ишона
борамиз. Фақат унга
ишонибгина қолмай
ундаги олийжанон ин-
соний фазилатлардан
олма-олам маънавий
олиқ ҳам олиб бора-
миз. Қандайдир ўз
ишлари ва характери,
оила ва дустларга,
коллективга муносабат-
лари билан янгилик
меҳрига кириб боради.
Бу айниқса, у бошчи-
лик қилган эр қури-
лиш ва яратиб яра-
ётида, катта мақсад
ва ҳалол меҳнат жи-
ҳада янада ёриқор
намоён бўлади. Ҳатто
у ўз севилиши Дилф-
рузнинг фоғиаси ру-
берган энг оғир ҳаётини
дамада ҳам ўзигини,
чин инсонийлигини
синаб қолади. Қанча-
лик руҳий азобларга
тушмасин, оила, кела-
мак ва улуг мақсадлар
унда интиқилишига
қўмақлашади. Унинг
олийжанон мақсадларини
амалга оширишда
Бойбон, Ватан ва
Нобиконлар ишончли
қанот бўлиб қолади-
лар.

Шунингдек, роман-
даги Ҳамид Ҳаномов
образ ҳам жиддий ва
анча ишонарли, наму-
нали чиққан деса бўла-
ди. Негаки, у ўз харак-
тери, ишбилармон ва
фидойилиги, меҳнат-
севар ва ҳалоллиги
билан Кудратов обра-
зи яқин туради. Улар
бир-бирини тўлдирини-
ш

Асарда партия раҳ-
намоллиги, қон-қардош-
лиқ туйғуси ҳам мар-
казий ўринда туради.
Агар партия раҳнамо-
лиги масаласи Респу-
блика партия ташкилот-
и секретари Розиков
образиди ўз маромига
етказилса ҳамда Куд-
ратов каби оқимом
сепаратари характери
мисолида умумлашти-
рилса, қон-қардош-
лиқ туйғуси тасвири
бундан тасвири бундан
асар гоёсида барча
тасвирий детал ва
компонентларга синг-
дириб юририлган, десак
хато бўлмас. Негаки,
асар мавзудан тортиб,
қарамоқларни ҳаракати
ва характери динами-
касида, воқеа ҳамда
конфликтларнинг содир
бўлишига — ҳамма
ҳаммаси Россия ту-
про, табииоти бағрида
нечади. Бу Новгород
ва Иваново областлари
мисолида — Нокора-
турпроқ ўқиларини ў-
лаштириш мисолида
рўбга чиқади. Шунинг
учун ҳам асар қара-
моқлари нақлида битта
туйғу, битта мақсад
етади. У ҳам бўлса
қардошлиқ туйғуси
қудратли билан бутун
маънавияти бой, баку-
ват, фаровон ўлгага
айланганлигини иборат
ди. Шунинг учун ҳам
романдаги қарамоқ-
лар хоҳ катта, хоҳ
кичик постда бўлмасин,
хоҳ ўзбек, хоҳ рус бў-
лмасин, хоҳ аёл, хоҳ

Собир МИРВАЛИЕВ,
профессор.

«Московлентмел» ишлаб чиқариш корхонасининг бош корхонаси
300 хилга яқин ошона мебелларини ишлаб чиқаради. Яқинда «Манси»
деб номланган ана шундай мебел турмушларидан бирига Сифат белгиси
берилди.

СУРАТДА: корхона натта инженери Е. Заграй «Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

«Манси» мебел турму-
ни намойиш этмоқда.

ТО СУРАВАЛАР БЮРОСИ

КАТАРГА
ЖАВОБ БЕРАМИЗ

III. МАХМУДОВ:
Айтилган, қиллар «Ка-
саба союзнарида ақва
ниш учун» ишонин
билан муқофотланади.
лар?

Жавоб: «Касаба
союзнарида ақва
ниш учун» деган кўрак
нишонин 1965 йилнинг
январиди ВЦСПС томо-
нидан тасвир этилган
бўлиб, бу нишон билан
жамоатчилик асосида
ишловчи касаба союзи
активлари — касаба
союзи ташкилотлари
нинг раислари ва
уларнинг аъзолари,
касаба союзи ташкилот-
ларининг ташкилотчи-
лари, касаба союзнари
группаларининг раис-
лари, фабрика-завод
маҳаллий комитети
раислари ва унинг
аъзолари, касаба союзи
комитетлари ва кенаш-
ларининг инспекторла-
ри ва бошқа активлари
тақдирланадилар. Шу-
нингдек, бу нишон
билан касаба союзнари
га қарашли маданият,
спорт ва соғломлашти-
рини муассасаларининг
касаба союзи ходимлари
ҳам рағбатлантириб
борилади.

Касаба союзнари
марказий комитетлари,
советлари, ВЦСПС бў-
лимлари ҳамда ташки-
лотларнинг тасвирчи
бўйича ВЦСПС Секре-
тариати кишиларини ана
шу кўрак нишонин
билан тақдирлайди.

Р. ҲАМИДОВА:
Эшитилганга қараганда
пойтахтнинг Тошкент
шаҳрида усти берк
бозор бунёд этилар
экан. Ана шу бозор
қерда қурилади?

Жавоб: «Ташкент-
ро» институтининг му-
тахассислари усти берк
бозор лойиҳасини иш-
лаб чиқдилар. Ана
шундай бозорни ҳозир-
ги Октябрь қолхон боз-
ори яқинида бунёд
этиш кўзда тутилган.

Р. БЕГМАТОВ:
Яқинда армия сафидан
хизматдан қайтиб кел-
дим. Энди трамвай ёки
троллейбус ҳайдовчи-
лиги ёки слесарь-ре-
монтчилик ихтисосла-
шгани ағалламоқчи эдим.
Шу касаларни қерда
ўрганиш жумҳурия
ҳақида маълумот бе-
ришнинг сураиман.

Жавоб: Ўзбекистон
ССР Хунар-техника
таълими бўйича давлат
комитетига қарашли
128-техника билим
юртини муваффақият-
ли тугатилган шахсларга
троллейбус ва трамвай
ҳайдовчилиги ихтисос-
лигини берилади. Бу
техника билим юрти
Красновосточная қу-
саида 3-а уйда жой-
лашган. Шаҳар барча
транспорт турларининг
«Красновосточная де-
поти» бекатида туши-
лади.

Ўнхонларнинг тех-
ника хизмати, монтира
ва ремонтни буйича
слесарь-ремонтчи ихти-
сослигини «Ухлестрог-
монтаж» трестининг
Тошкентдаги ихтисос-
лаштирилган ремонт-
монтаж бошқармаси
қоидада ташкил этил-
ган курсларда ағаллаш
мумкин. Бу курсларга
бориш учун шахар
транспортининг «Мар-
казий статистика бош-
қармаси» бекатида
тушиш керак. Ҳозирги
пайтда 128-техника
билим юртига, шунинг-
дек слесарь-ремонтчи-
лиги ихтисослигини ў-
ргатилган курсларга
ўқувчиларни қабул қи-
лиш давом этипти.

Е. КАРИМОВ: Мен
велосипед спортига жи-
қиқаман. Шу босдан
велосипед спорт билан
боғлиқ жусоақаларни
донмо кузатиб бораман.
Яқинда бир дўстимдан
урушга қалар икки
совет спортчиси вело-
сипедга ер юзини ай-
ланганлиги ҳақидаги
хабарни ишитдим. Чи-
дан ҳам шу гапга
ишонса бўладими?

Жавоб: Дўстини-
нинг гапига ишонсан-
гиз бўлади. Ҳақиқатан
ҳам 1924—1927 йил-
ларда икки совет фи-
зкультурачиси велоси-
педга ер шарини
айланиб чиқтиган. Бу-
лар РСФСР давлат
институтини тарбия
итишнинг студентлари
А. Кизилев ва Н.
Фрейденберг эди. Ҳо-
зирги пайтда камла-
тимизда спортнинг бош-
қа турлари натори
велосипед спортини
рипоқилантириш ва
оммивийлаштириш га
ҳам катта аътибор
бериляпти.

3 ЮШКЕНТ
БЕТИШМОНИ

25 ЯНВАРЬ, 1982 й.

